

Afrikaanse varkenspest III

Actuele situatie van de avp.

De rol van de wolf als verspreider van de Afrikaanse varkenspest (AVP), het eerste AVP-geval in Duitsland en Nederland wordt langzaam wakker: het CDA Limburg slaat alarm over wilde zwijnen en de varkenspest.

Premiejagers

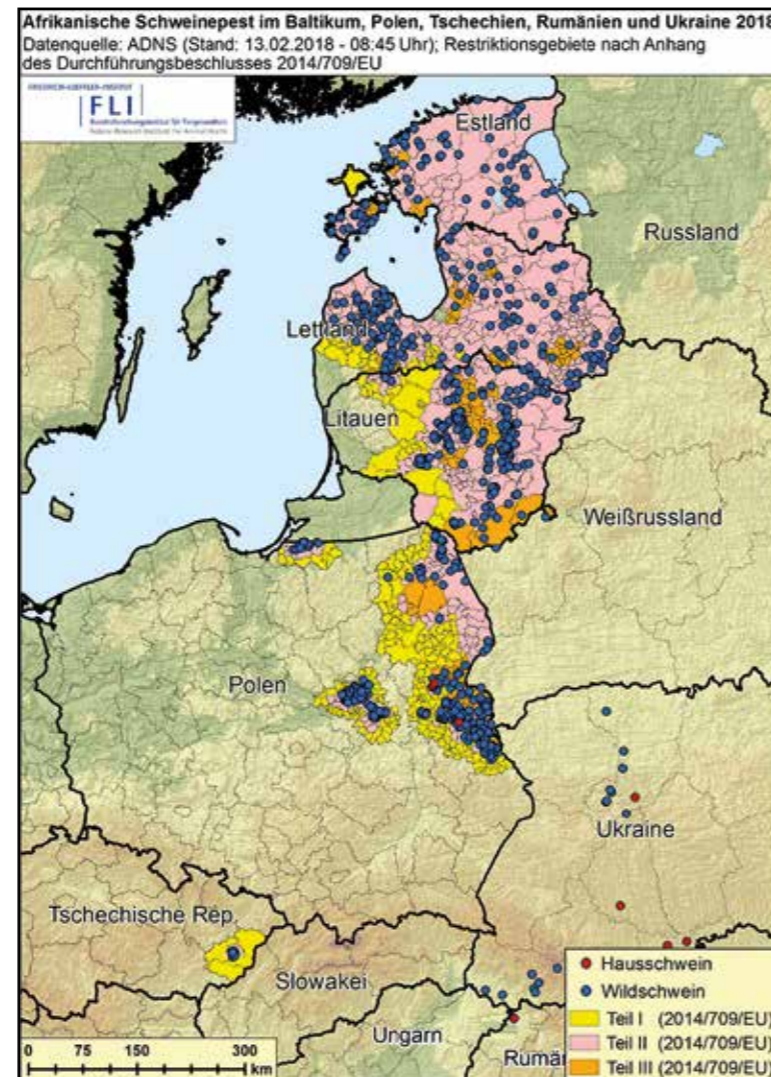
Sinds de ontdekking vorig jaar van het AVP-virus in Tsjechië neemt in Duitsland de angst voor de AVP haast epidemische vormen aan. Zo ongeveer iedere deelstaat heeft maatregelen genomen om het risico op insleep van de varkenspest zo klein mogelijk te maken. Deelstaten strijden om de hoogste afschotpremie – tot wel 50 euro - per big of overloper en hier en daar mogen (of moeten) zelfs volwassen zeugen geschoten worden. Of ze de rotte leiden of niet; dat maakt niets meer uit. Zolang de populatie maar met 70% wordt gereduceerd.

Gaat u maar rustig slapen

En in Nederland? Daar antwoordt minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 24 januari in een brief op Kamervragen over de Afrikaanse varkenspest doodleuk: 'Volgens deskundigen(?) is de kans op introductie vanuit de besmette lidstaten in Nederland op dit moment niet hoog.' En verder 'Met hygiënemaatregelen (in andere EU-lidstaten, red.), toegepast door varkenshouders, transporteurs en jagers, wordt de kans op introductie van het virus in Nederland zo klein mogelijk gemaakt.' Dus om met Colijn te spreken, aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog: 'Ik verzoek u even rustig te gaan slapen zoals u dat andere nachten ook doet'.

Lees in het artikel over de AVP in WMH 45 van september 2017 waarin een aantal deskundigen aan het woord komen die wijzen op de enorme consequenties van een uitbraak van de AVP in Nederland. De algehele teneur van het artikel is: het is niet de vraag of de AVP komt, maar wanneer.

Duitsland: wolf en AVP mogelijk dodelijke combinatie

Volgens Stefan Meyer, voorzitter van de regionale jagersvereniging Rathenow, ten westen van Berlijn, moet snel onderzocht worden of de wolf een mogelijke verspreider is van de Afrikaanse varkenspest want bij een uitbraak van de AVP zijn de consequenties groot. Nicole Gottschall van de boerenbond Ludwigslust, iets ten noorden van Rathenow, sluit zich daarbij aan: "Zolang we de biologie en de complexiteit van het virus niet begrijpen en er nog geen vaccin is, moeten we voorzorgsmaatregelen treffen. Daarom is het van belang dat

we snel inzicht krijgen in hoeverre predatoren zoals de wolf het virus kunnen verspreiden. Mogelijk is het een oplossing om de wolvenpopulatie te verkleinen om zo het risico op verspreiding van de AVP te voorkomen."

In Nederland is drs. Hugh Jansman, ecooloog en wolvenexpert van Wageningen Environmental Research, vooral genuanceerd: "Het risico op verspreiding in Europa blijkt het grootst te zijn door (in)direct menselijk handelen. De invloed op de wilde zwijnenpopulatie kan enorm zijn, en vervolgens indirect op predatoren als de wolf. Dat kan zich doorvertalen in hogere predatiedruk van de wolf op andere wilde hoefdieren en vee (door gebrek aan wilde zwijnen)." Jansma geeft verder aan dat in het verspreidingsgebied van de wolf de AVP van oorsprong niet voorkomt. En in de hem beschikbare literatuur staat niets over de wolf als verspreider van de AVP.

Ook ir. Margriet Montizaan van het Dutch Wildlife Health Center (DWHC) is de ophef in de Duitse media niet ontgaan. Ze heeft bruikbare achtergrondinformatie van het Friedrich-Loeffler-Institut (FLI). Dit onderzoeksinstituut voor diergezondheid van de Duitse overheid heeft half januari een FAQ over de Afrikaanse Schweinepest bij Wildschweinen uitgegeven. Montizaan verwijst naar een specifieke vraag over de rol van de wolf bij de verspreiding van de AVP. Het FLI antwoordt dat niets erop duidt dat roofdieren en aaseters bij de verspreiding van de AVP een bijzondere rol spelen. Het instituut gaat er vanuit dat een wolf geen voedselvoorraden over grote(re) afstand meeneemt en het virus een darmgang niet overleeft. De eventueel besmette vacht wordt afdoende schoongehouden.

Fake News

Op 10 januari jl. plaatste de Berliner Morgenpost een groot artikel over de Afrikaanse varkenspest met als ondertitel: 'Experts zijn het er over eens: de vraag is niet meer of de varkenspest naar Brandenburg komt, maar wanneer.' En toeval of niet maar amper twee weken later wordt op social media gemeld dat er een geval van AVP is in deelstaat Brandenburg. Radio Potsdam nam het over en zo kreeg de AVP zijn eerste eigen Fake News. Het nepnieuws was gebaseerd op een bericht van juli 2017. Bij een gehouden big in de buurt van Cottbus, onder Berlijn tegen de Poolse grens, was varkenspest geconstateerd. Het is onduidelijk of het de klassieke of Afrikaanse varkenspest betrof. Er moesten volgens dat bericht in ieder geval wel 1.000 varkens worden geruimd.

AVP: Nederland langzaam wakker

De CDA-fractie van Limburg stuurde op 6 februari een brandbrief naar Gedeputeerde Staten. Dat was naar aanleiding van een artikel in de Limburger met de kop 'Varkenspest is tijdbom'. Welke signalen zijn er dat de uitbraak van de AVP een kwestie van tijd is? Welke rol spelen wilde zwijnen daarbij? Welke maatregelen neemt de Provincie om de intocht van wilde zwijnen

vanuit Duitsland te voorkomen? De schrijvers van de brief, John Verhoijzen en Rudy Tegels, grijpen de situatie meteen aan om kritische vragen te stellen over het beheer van wilde zwijnen buiten de natuurgebieden De Meinweg en Meerlebroek, de zogeheten nul-gebieden. Naar verluidt werken de terreinbeheerende organisaties niet dan wel onvoldoende mee om wilde zwijnen te bestrijden. Op welke manier ervaart Gedeputeerde Staten medewerking in dit kader van het Limburgs landschap, Natuurmonumenten, Ark Natuurontwikkeling en Staatsbosbeheer? Verhoijzen en Tegels vragen tegelijkertijd om meer ruimte en middelen voor jagers om de wilde zwijnen beter te kunnen beheeren.

Jachtpachtcontracten aanpassen vanwege AVP

De komende maanden sluiten jagers nieuwe pachtcontracten (of verlengen bestaande) en tekenen ze voor aangepaste afschotplannen. Vanwege de Afrikaanse varkenspest (ASP) adviseert het Landesjagdverband Hessen om een clause in de overeenkomst op te nemen om, in geval van uitbraak van de ASP, de overeenkomst kosteloos te kunnen ontbinden. Bijvoorbeeld:

„Mit Auftreten der Afrikanischen Schweinepest in der Bundesrepublik Deutschland steht dem/den Pächter/n das Recht zu, den Jagdpachtvertrag fristlos/mit sofortiger Wirkung zu kündigen. Dabei ist die Schriftform zu wahren.“

Een alternatief zou kunnen zijn dat de pacht prijs met X% wordt verlaagd bij het uitbreken van de ASP. Het allerbelangrijkste is dat jagers zich bewust zijn van de gevolgen van de komst van het virus. Waarschijnlijk is er dan per direct een verbod op het betreden van het jachtveld en kunnen pachters niet meer reageren op de schade die bijvoorbeeld wilde zwijnen aanrichten in een maisveld. Zolang niets is vastgelegd, zullen boeren de schade gewoon op de pachters verhalen. Dan heeft de pachter dubbel pech: én niet meer jagen én hoge kosten. Dus wees gewaarschuwd. 🐷

Voor Nederlanders die in Duitsland jagen: houd de website van het Landesjagdverband van de deelstaat waarin u jaagt, goed in de gaten.

Rheinland-Pfalz	lrv-rlp.de
Nordrhein-Westfalen	lrv-nrw.de
Hessen	lrv-hessen.de
Bayern	jagd-bayern.de
Niedersachsen	lfn.de